

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, fél iven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECZEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi egyelőre vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár: egész évre
2000 K., félévre 1000 K.
Egyes szám ára 150 K.

Karácsony este.

Hideg esős téli estén szegény munkáspár halad mellettem a sáros utcán. apró fiúskát vezetve kézen. A kis gyermek folyvást beszéget s kihallom a beszédből a boldog reménykedés hangját. Milyen szép a hangja — csacsog a gyermek — mert szegény apának nagyon rossz a kabátja; magamnak meg szép cipőt kérek, és a jó kis Jézus mindent megad, amire szükségem van, hogyha jó leszek.

Emléembe tolu a magam kis gyermekkorának sok kedves karácsonyestéje. Én nem nélkülöztem, jó ruhám, bő táplálékom volt, jó meleg szobában. De nem emlékeztem, az édes anyám kinn szorgaimaskodott a konyhán, készítve az alig váró halacskát, mi meg bizony takaróskodni kellett a világtással — sötét szobában ültünk, melyet csak a kályha tüzeinek barátságos fénye tett derengőssé. Az édes apám odavett bennünket az ölébe és tisztán csengő hangján elkezdte, mi meg gyámoltalan tapogatózással próbálgattuk vele énekelni: Krisztus urunknak áldott születésén. Aztán volt ajándék, hozott a Jézuska ruhafélét, játékot, nyaláncságot is, sőt az sem volt példátlan, hogy valamelyik hozzánk igyekvő vendégei külön megbízta a Jézuska valamely véletlenül elfelejtett ajándéktárgy átadásával, — de akármilyen becsek és neha esztendőkön át gyönyörködtek voltak ezek az ajándékok, a karácsonyesték maradandó boldog-ágát még sem ezek tették, hanem maga a Jézuska-varás gyönyörűsége, jó apánk térdén, a felhomályos egyszerű szobában.

Akkoriban, mikor én kis gyermek voltam, nemcsak az én karácsonyestém volt ilyen, ilyen volt a magyar alföldön a többi gyermekeké, az ezer holdasok gyermekeié is.

Aztán jött a nagyobb anyagi jólét s jöttek a régi együgyű viszonyok helyébe díszesebb, fényesebb szokások. Parádésabb lakás, pompázóbb bútorok, divatosabb öltözködés és divatosabb karácsonyesték. A szülők nem értek rá a gyermeküket az ölükbe venni, Krisztus urunk áldott születéséről velük énekelni, az áldott Jézus csudálatos jóságáról nekik beszélgetni, mert — legjobb esetben — elfoglalta őket a karácsonyfa díszítésének gondja. És a gyermekek a karácsony-tele gyönyörűségét nem a fejlődő lélek építgetésében, a Jézuska-varás

csöndes áhítatú perceiben találták meg, hanem a csilingelő karácsonyfa apró gyertyáinak ragyogó fényében s alája helyezett sokféle ajándék változatosságában.

Aztán jött a nagy nemzeti leromlás, a legértékesebb társadalmi osztályok nagy elszegényedése, sok anyagi gondja. És a sok keserves gondot még keservesebbé teszi az elmúlt esztendőknél megszokott karácsonyesti meleg fény kényszerű elmaradása és a sok szomorúság közt sokszoros szomorúság, hogy gyermekeinket nem tudjuk az elmúlt években megszokott bőséggel részesíteni karácsonyi ajándékokban.

Mennél jobbak a szülők, annál terhesebb ez a gond, annál tesztőbb ez a szomorúság. Feüig bizony, pogány szomorúság ez.

Amíg a gyermekünknek, amíg mi magunknak azzal tesszük édessé a karácsony estét, hogy igyekszünk feldíszített fával, gazdag ajándékkal örömet okozni, jók vagyunk ta án, de jóságunk nem különb, mint a pogányoké s jó gyermekeket nevelünk talán, de csak pogány módra jókat.

Nem viszem túlzásba a puritánságot. Nem akarok egy örömet sem, mely Isten előtt kedves lehet, eltörölni. Nem vagyok e lensége a karácsonyfanak, az akármilyen gazdag karácsonyi ajándéknak. Csak azt szeretném, hogy ne csupán ebben lássuk és elsősorban ne ebben lássuk a karácsony boldogságát. Sőt még ne is a másokkal is gondolásban, a szegényekkel, szomorkodókkal jöttetés üdvös gyakorlásában.

Hanem legyen a karácsonyesténk igazi Krisztus-varás.

Jövel, csinálj csendes ágyat,
Szívemben magadnak hazat.

Erre gondoljunk minden gondolatunkkal, erre igyekezzünk minden igyekezetünkkel. Erre neveljük gyermekeinket s ezt az édes, boldogító Krisztus-varást adjuk nekik legszebb karácsonyi ajándéknak.

Ezzel többet adunk mindennél. Mert hogyha tudunk igazán hinni, akkor nem találjuk naiv csacsogásnak, hanem komoly, szent igaz-ágnak azt, amit a lyukas cipőjű, rosszgúnyájú kis fiú prédikált nekem esős, hideg téli estén, sáros utcán járva:

Az áldott Jézus megad nekünk mindent, amire szükségünk van.

Egyház

Ápoljuk a történelmi érzéket.

Eldöntött s ma már nyilvánvaló dolog, hogy a nacionalizmus egyik főhajtó ereje valamennyi nemzet boldogulásának.

Különbén ez olyan természetes igazság, mint például az, hogy egy-egy fa avagy virág el sem képzelhető gyökerek nélkül. Amelyik nemzet ugyanis érzéketlenné kezd lenni múltja, ősi tradíciói iránt, az a nemzet készen lehet az elpusztulásra, akár csak a romlott, a korhadó gyökerű fa az elszáradásra.

S fájdalom, mi magyarok ebben a tekintetben nagyon sokat vétkeztünk a világháborút megelőző években s vétkezünk még ma is. Sőt mondjuk meg őszintén úgy, ahogy van, a történelmi érzék minálunk meglehetősen el volt és el van hanyagoíva. Holott a nacionalizmusnak egyik legerősebb gyökérszála, a történelmi érzék ápolása.

Az igaz, hogy volt és van hála Istennek néhány kiváló történetírónk. De hát a mi illusztris történetíróink munkái, a mi annyira mennyire érdeklődő közönségünkre nézve csak olyanok, mint Luther kora előtt a szentírás, amennyiben láncra vannak verve, t. i. ott hevernek holmi bizonyos nagy lakattal elzárt könyvtárakban. Vagy ha itten-ottan, egyik-másik nyilvános könyvtárban fel is találjuk ezen remek műveket, akkor is csak azt mondhatjuk azokról, hogy még nem mentek át a magyar nép húsába és vérebe...

Nem ám, mert azt a bizonyos alapvető munkát még csak meg sem kezdték a mi soraink között.

S ebben a tekintetben, — bocsánatot kérek, — bizonyos „finomított megrovásban“ részesítem a mi szeretett református egyházunkat.

Hiába, hiába, itt minálunk, e csonka hazában, bennünket illet amaz evangéliomi szózat: Ti vagytok e világnak világossága!... A többi egyházakról, felekezetekről, csupa tapintatból nem szólok. Csak azt vagyok itt bátor kérdezni, hogy mi reformátusok tettünk-e és teszünk-e valamit a nép körében a történelmi érzék ápolására?!

Bár mondhatnám, hogy igen. De hát, fájdalom, én az ellenkezőjét látom e dolognak.

A történelmi érzék ápolásának ugyanis első feladata az, hogy első sorban is azzal a hellyel, tájékkal legyünk tisztában, ahol élünk, amelyre nézve olyan meghatóan éneklé a Szózat nagy költője: Bölesöd ez, majdan sírod is. Mely ápol s eltakar.

Az 1917. évben ugyanis, a reformáció négy-százéves évfordulója alkalmából egy nagyon okos, sőt mondhatni, remek indítvány jelent meg a mi soraink között. Az nevezetesen, hogy minden egyház lelkésze írja avagy írassa

meg a saját egyháza történetét. S ez az indítvány végre is lett hajtva.

Most azonban azt szeretném tudni, hogy mi lesz a már beküldött adatokkal? Hát miért nem látnak ezek az adatok napvilágot?!

Nincsen most arra költség, — mondják sokan.

Hát megengedem, hogy például arról szó sem lehet, hogy, mondjuk, a tiszántúli egyházkerület egyszerre vegye munkába ezeknek a történelmi adatoknak a kiadatását. De hát azt mégis csak keresztül lehetne vinni, hogy bizonyos időközönként, például minden második évben, egy-egy egyházmegye egyházainak a története látna itten-ottan napvilágot.

Én hiszem, hogy ezek a történelmi adatok jobban érdekelnék a papságnak legáltalában is nyolcvan százalékát, mint a parókiális könyvtárak egyik-másik sablonos kötete. Sőt hiszem, hogy a kánoni látogatóság a saját szemével győződne meg arról nagyon sok helyen, hogy az egyes egyházak történetéről beszélő kötetek lapjai egyre másra kopnak, sárgulnak, akár csak a Mikszáth avagy Gárdonyi műveinek elkoptatott, iako lapjai.

A világért sem akarok én itt, mint egynémelyik makrancos gyermek szemrehányásokat tenni, hogy hát erre is telik, arra is telik, csak ami olyan égetően szükséges: arra nem telik. Csak sürgetni akarom az egyes egyházak történetének a kiadatását.

Sürgetem pedig ezt azért, mert — fájdalom — annak idején, még a világháború előtt, mint missziói pap, a saját szememmel és füleimmel győződtem meg arról, hogy a jelenlegi kisantant vezetősége, intelligenciája, ha elhanyagolt is bizonyos kulturális dolgokat, intézményeket, de annyi tény, hogy óriási súlyt fektetett a történelmi érzék ápolására.

Ezért nem boldogultunk annak idején a szerbek és románok magyarosításával, mert náluk első és szent dolog volt a tradíció, a múlt idők szeretete és tisztelete.

Mi, magyarok ellenben többnyire csak a sablonos irodai munkával, jegyzőkönyvekkel, hivatalos aktákkal, szóval a bürokratizmussal törődünk. S ez a hajlam még ma is megvan bennünk. Arra azonban ma sincsen gondunk, hogy azt a port, azt a földet, amelyből alkotott bennünket az Úr, megismertessük a néppel s hogy annak a tájéknak a múltját, ahol élünk, odavetítsük mintegy a nép szíve táblájára, agyának sejtjeire, hogy valójában átérezze, amiről szintén a Szózat nagy költője zeng eme sorokban:

Ez a föld, melyen annyiszor

Apáid vére folyt,

Ez, melyhez minden szent nevet

Egy ezredév csatolt.

Fel kell hát hagynunk a régi rendszerrel.

Be kell látnunk, hogy ha minden testület, minden fórum megfelelkezik is a magyar nép

történelmi érzékének ápolásáról, akkor ez a lézagpótló munka, a református papságnak és református intelligenciának elsőrangú feladata, hivatása.

Baráth Imra.

*

Lévén nemcsak felelős szerkesztő, hanem az egyháztörténelemnek is szerény munkása, aki némileg ismerős vagyok a nyomdai viszonyokkal is: vagyok bátor felvetni egy gondolatot. A nyomdaköltség ma igen nagy, de meglehetné azt minden egyház, hogy kidolgoztatná történelmét röviden, vagy történelmének valamelyik fejezetét alaposan és azt beküldené közlésre a Debreczeni Protestáns Laphoz. A Lap Tárcza vagy Egyháztörténelem rovatában, hetenként két laphasábon, de összesen tíz laphasábnál nem hosszabb szövegben, közzétennők. Ebből a szedésből készülhetne aztán a közismert Apró Füzetek mintájára különlenyomat, amelynek így módon már nem tetemes összegét bármely egyház megbírná — lévén az ő történetéről szó —, mintahogy a „Méliusz üzenete“ c. közlemény különlenyomatási költségét megbírtta Szabó János kecskerdői lelképásztor egymaga. Amit megtehetünk, azt meg kell cselekednünk, mert ha nem tesszük, nemcsak mulasztásunk, de bűnünk is.

E. K.

Fénypontok.

Az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye f. hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlésének bensőséges, ünnepi arculatát s emelkedettségét már előre mutatta az alkotó tagoknak szokatlan nagy, szinte impozáns számban való megjelenése. És ünnep is volt: az elmúlás és feltámadás ünnepe.

Előbb az elmúlás, a halál, az emberi sorsunk felett sötétlen terjengő gyászfátyola vonta be a lelkünket, mikor Tóth Lajos tiszadobi lelkész tanácsbíró imádkozó szíve, a Mindenható megmásíthatlan akarata, kifürkészhetetlen bölcsessége előtt megalázkodva, a nemes fájdalom sordinózott bánatával ölelt össze a hajdusoboszlói temető egy friss hantolású sírja felett, hogy a közös bánat megszentelt, kegyeletes érzésében, a korán elhunyt kedves vezér, néhai Szabó Antal emlékezete hadd csüggessze alá fejünket, hadd szentelje meg szívünket egy pillanatra, mielőtt kiragyogna a szemekben, felharsanna a szívekben az új élet, a feltámadás ünnepi fénye, dicsőséges hallelujája.

Úgy vagyunk, hiszen szomorúság által a szív jobbá válik... s alighogy visszatér lelkünk szent zárandoklatából, alighogy elülni kezd bánatunk, a felemelkedő fejek tekintete előtt ott áll az új vezér, Bartha László tiszalöki lelkész s a hivatali eskü szavai ünnepélyes komolysággal, a gyönyörűséges, de nehéz hivatás magasztos átérzésével válnak le ajakáról és már gyúlnak a fénypontok, hullnak a sugárkévek az új vezér útjára.

A hit és erkölcsi élet nyomasztó homályát, csüggettségbe vivő sötétet, mint hatalmas reflektor fénye üti át, bontja szét Tóth Lajos tanácsbíró üdvözlő és beiktató beszéde: „ne légy sablónos esperes“. A legszenbet, a legnagyobbat, de legnehezebbet kívánja az új vezértől, elkötelezi az összes pásztorok nevében: számonkérni mindnyájunktól, mit tettünk a Krisztusért. Ezen az úton a vezérnek kell elől ragyogni, az ő szívének kell fényt, hófehér ruhában fényeskedni, s az emberi gyarlóságoktól megüresítve, alázattal lemondni: Uram! légy segítségül. Meri csak ha magával végzett, kérhet számot s ha maga alá szállott, állhat a Krisztusban a Krisztusért ítélőül... S az új vezér, a földi tisztesség és dicsőség egyik magaslatán, szíve öröme és boldogsága egyik szédítő meredekén megilletődve és alázkodva szól és hív: „Imádsággal szeretném kezdeni esperesi székfoglalómat“... és szíve-lelke mélységes áhítatával az emberi gyarlóság támaszkereső vágyódásával, minden tisztességet, dicsőséget, örömet, boldogságot oda rakván le az örök világosság, az örök szeretet számolya elé abban az első elröppeaó sóhajban: Uram! légy segítségül! s aztán törnek fel gyöngyözve a lélek mélyéről a hája, a dicséret, a gyermek alázat és bizodalom érzései, drága gyöngyszemekké formálódva a rebegő ajkakon, hogy vegye és vigye foglyul a lelkeket a Krisztushoz s a tanítványoknak adó új parancsolatnak: — „Egymást szeressétek, mint én szeretlek titeket. Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok“ — soha el nem múló ragyogó fényében, éltető melegségében, megtartó erejében jegyzi, pecsételi esperesi hitvallását, működési útját. Szeretettel és szeretettel, mindig csak szeretettel, még az erőnek, a hivatali hatalomnak, a fenyegető korbácnak forgatásában is csak szeretettel. És mindennek szívéből száll a sóhaj: „Uram! légy neki segítségül.“

Hatalmas sugárkévek a leromlott hitélet sötétében, világító fénypontok a közöny hideg éjszakájában, melyeknek áldott melegében, tiszta, ragyogó derűjében beérik a magát is odaadó szeretetnek első gyümölcse. A minden szép és nemes iránt fogékony s áldozatos életű Szomjas Gusztáv főgondnok az esperest üdvözölve, felhívja az egyházmegyei közgyűlést, hogy ezt a határkövetélt örökítse meg s ő maga, mikor az elmúlás szomorúságos határvonalától egy új társsal indul előre a megyei özvegy papnék és papi árvák segítésére. 100.000 K összeggel kezdi meg az alapot.

A tisztaeszlári lelkész gyűjt még ki egy szerény lobogású, de a homályon, sötétben biztató fényvel átszűrődő kis mécsi fényt, mikor az egyháza iránt áldozatos buzgóságú papjait tisztelő és szerető nagyasszonynak, bárczai Bárczay Ilona úrnőnek, az ifjú vezért szeretettel üdvözlő s munkájára Isten áldását kérő üdvözlő kár-

tyáját nyújtja át in plena azzal az imádságos kívánsággal, hogy adjon az Isten anyaszentegyházunknak sok ilyen nemes szívű egyháza és papjai iránt ily meleg szeretettel és tisztelettel érdeklődő s áldozni kész asszonyokat és férfiakat, mint Bárczay Ilona és Szomjas Gusztáv.

Még néhány tárgy intéztetett el, melyek közül nagyjelentőségű az özvegyek, árvák és a Kálvineum segítése. Közgyűlés kimondja, hogy erre az alapra a fenntartó egyház és lelkészek a nyugdíjjarulék minden koronája után egy fél kgr. búza értéket áldoz.

Sokszor úgy tetszett, mintha itt járna hófehér ruhában az az áldott orvos, akinek jövőjét várja e beteg világ. Óh bár jönne, jönne, hogy kiárasztaná a sötétre, a hideg közönyre a szeretetnek áldott napvilágát, hogy érlelné meg a hit és erkölcsi élet az anyagi és gazdasági kérdések sok-sok fanyar keserű éretlen termését, izes tápláló gyümölcsé. Óh ha meghallanók annak a tövissel koronázott, értünk szenvedett királynak intő, kérő szavát, pásztorok és nyáj: „vigyázatok és imádkozatok“.

Kovács Lajos.

Irodalmi szemle

A keresztyén pedagógia alapelvei. Írta: dr. *Bavinck* Herman, hollandból fordította: *Marton* János theol. tanár 1923. Ez a tartalmas és magyarra sikeresen átültetett könyv a pedagógia történelmi fejlődésén átvezetve, annak keresztyén, még pedig református szellemben tökéletesítésére nyújt megfontolandó eszméket. Élénken részletezi a különböző nevelési irányokat, azok alapelveit; a vallásos irány elnyomá ara koronként meg-megújult törekvéseket és amannak mégis mindenkor felszínre jutását. Majd ismerteti a pedagógia egész múltjából leszűrődő mai nevelési elveket s ez a könyv legértékesebb része, mert a szerző egyéni, szigorúan vallásos, kálvini felfogása, a maga józan elveivel, itt domborodik ki. *Bavinck*ot e munkájából úgy ismerjük meg, mint aki nemcsak nagy filozófus és pedagógus, de mindennekfelett lélektől áthatott, meggyőződéses református keresztyén. Ebből a szempontból egyedüli irodalmunkban e munka. Ily megismerése, megértése, irányának hatása és követése feltétlenül nagyon értékes lesz reánk nézve. A fordító — amint munkája bizonyítja — megértte e öt teljesen, ezért amit ad, olyan, mintha eredeti alkotása volna. Gondolatai az idegen szerző gondolataival összelelkezve, megtermékenyülnek és szabatos, gördülékeny kifejezésben öltönek magyaros alakot, ez teszi e könyvet két rokon szellem mesterei alkotásává. 188 oldal. Alapára: K 3.50.

Kesztyűsné Balogh Margit. A koldús fiú. Keszthely, 1923. 40 lap. 8°. Ára 3000 K. Megrendelhető a szerzőnél Keszthelyen. — Gvakorlott irállal, ügyes meseszövéssel, figyelmet lekötő bájjossággal

megírt történet, amely generációkon át jeggecesedett ki, míg mai alakjában napvilágot látott. A kedves elbeszélés érdekes példa a történész előtt arra, módon tud eltérni egy jó század leforgása alatt a tisztas hagyomány a történelmi tényektől. A könyv, mint a hitben való állhatatosságra szolgáló elbeszélés, igen ajánlható.

Különfelek

Előfizetési felhívás.

Lapunk előző számának első cikkében közöltük olvasóinkkal, hogy még egy féléven át kísérletet teszünk a Debreczeni Protestáns Lapnak minden hivatalos színezettől menten a magunk tulajdonaként fenntartására. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha előfizetőink megfelelő anyagi támogatásban részesítenek. A lapot hetenként, lehetőleg mindig nyolc oldalas terjedelemben jelentetjük meg és ezentúl is közöljük az egyházkerület hivatalos értesítéseit. Előfizetési árul erre a félévre

14,000 koronát

kérünk, míg a lap egyes számaint 600 koronáért adhatjuk.

Kérjük mindazokat, kik lapunknak eddigi irányban fennmaradását kívánják, szíveskedjenek az előfizetési pénzt mielőbb megküldeni, mert a kiállítás és szétküldés költségeit sem előlegezni, sem hitel igénybevételeivel teljesíteni nem áll módunkban.

A Debreczeni Protestáns Lap szerkesztősége és kiadóhivatala.

Tisztelt Olvasóinknak idvességés karácsonyi és boldog újévet kívánunk.

Jubileum. Dr. Révész Kálmán püspök f. hó 9-én ünnepelte írói működésének 40 éves jubileumát; 1883 dec. 9-én ugyanis előadást tartott „A reformáció hatása hazánkra“ címmel a Hittanszaki Önk-Társulatban s ez az előadása 1884-ben külön füzetben is megjelent. A jubileum alkalmából a jubilanst tisztelettel és áldáskívánással köszöntjük.

A Kálvinisták Templomegyesülete vallásos estélyeket rendező szakosztályának utolsó összejövele f. hó 14-én volt az oratóriumban, amikor is Dr. Baltazár Dezső püspökünk folytatta előadását amerikai útjáról. Ez alkalommal a németországi út leírását hallottuk, amelynek derűs részletei vidámságot keltettek, komoly tanulságai pedig mélyeséges igazságot plántáltak a hallgatóság lelkébe. Nagy hatást váltott ki Eöry-Szabó Zsigmondné szavalata, aki Baja Mihály egyik amerikai költeményét interpretálta érzéssel, míg Debreczeni Kató úrleány és Berey Barna kedves szólóénekekkel járultak hozzá az estély sikeréhez.

A debreczeni egyház a városhoz tanyai központok felállítására érdekében írt át. Ezeket a központokon lenne templom, iskola, orvos. A városi tanács pártfogólag terjeszti az átíratot a városi közgyűlés elé.

Értesítés a lelkészkepesítő rendkívüli vizsgálatok ügyében. Az 1924. év februárjára terminust kért és kapott atyafiakat értesítem, hogy az I. lelkészkepesítő vizsgálat 1924 február hó 6-án, a II. a következő napon, 7-én d. e. 9 órától fog tartani. Jelentkezés a vizsgálatot megelőző napok délutánján a szokott helyen és időben. Fölmerült esetekből kifolyólag a jelölt atyafiakat egyszerűsmindenkorra figyelmeztetem arra, hogy 1. a felmutatandó szolgálati bizonyítványok mindegyikének az illetékes esperes igazoló láttamozásával kell ellátva lennie; 2. a bármely év szeptemberében tartandó rendes vizsgálatokra kitűzött házi írásbeli dolgozattételek érvényesek az azon iskolai év egész folyamán bármikor tartandó rk. vizsgálatokra is; tehát a most következő februáriakra azok, amelyek a jelen 1923. év szeptemberére voltak kitűzve. Debreczen, 1923. december 13. *Dr. Révész Imre*, egyházker. lelk. főjegyző.

A debreczeni egyházban folyó hó 12-én választó gyűlés volt, amelyen főgondnoknak egyhangulag Nagy József, az eddigi főgondnok választott meg, ugyancsak egyhangulag választottak 18 presbitert és 14 tantestületi képviselőt.

A budapesti theol. tanárok január 8—10-ig nyilvános konferenciát rendeznek érdekes témákkal. A résztvenni szándékozók dec. 31-ig forduljanak a theol. igazgatóhoz.

Presbitéri konferencia volt Budapesten f. hó 12—14. napjain. A konferencia iránt, amelyet Dr. Némethy Károly főgondnok nyitott meg hatalmas beszéddel, nagy volt az érdeklődés s a résztvevők lelkében mély nyomokat hagyott.

Felhívás. Az egyházkerületi közigazgatási búzaadó, úgy, amint az a Debreczeni Protestáns Lap ez é i 28—29-ik számában közöltetett, esedékes volt már november hó 1-én. Ennek ellenére a tartozások alig fele része folyt be máig az egyházkerületi pénztárba, sőt van olyan egyházmegye is, ahonnan még egyáltalán nem jött be semmi. Felkérjük a hátraleékos egyházmegyék pénztárnokait, hogy a hozzájuk rég kiküldött postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával az év vége előtt mulhatatlanul méltóztassanak befizetni a hátraleékos. Figyelmébe ajánljuk az egyes egyházaknak, hogy a búzaadó az egyházmegyei pénztárnok úrhoz küldendő, erre az eljárásra nemcsak határozat volt, de külön is felkértük annak követé-ére lapunkban az egyházakat. Ennek ellenére egyik egyházmegyéből tíz egyház közvetlenül ide küldte a járandóságot, ami a kezelésben zavart von maga után. A befizetésnek az 1923-ik évről való lemaradása az évi számadás kedvező eredményét teszi lehetetlenné, jelentékeny összegű deficitbe juttatván a pénztárt.

Biharpüspökiben id. Simon Lajos polgár végrendeletében 19,000 leut hagyott a püspökii egyház javára.

Halottunk. *Kacsóh Pongrác* kiváló zeneszerző, a „János vitéz“ dalköltője f. hó 17-én meghalt.

A Debreczeni Tanárkör gyűlése. A Debreczeni Tanárkör e hó 17-én fejezte be azon tanácskozásait, melyeket a Szondy György református leánygimnáziumi tanár előadása felvetett. „Korszerűtlen szemlélődések“ címen értekezett a tudós előadó és igen nagy területét ölelte fel a pedagógiai kérdéseknek. Ezért nem szántott elég mélyen és imitt-amott alkalmat nyújtott a félreértésekre. Előadása nyomán nagy vita fejlődött ki, mely összesen három gyűlésen át tartott és Zalai János reáliskolai igazgató és Debreczeni Ferenc református főgimnáziumi tanár külön felolvasásokban bíralták meg Szondy egyes kijelentéseit és megallapításait. A gyűlések végén megnyugtatóan egyenlítődték ki az ellentétes felfogások. Minden egyes gyűlés igen népes volt, résztvettek: Ady Lajos főigazgató, S. Szabó József, Konecz Aurélné, Zalai János, Hogyor József, Horvay Róbert, Kardos Albert igazgatók és ezenkívül mintegy 30—40 tag. Ez évben vándorgyűléseket tartanak, amennyiben az egyes debreczeni középiskolák látják vendégül a Tanárkört, eddig a református főgimnázium, református leánygimnázium, a piarista főgimnázium adtak szállást. A gyűléseket dr. Bessenyei Lajos elnök vezette, ki minden egyes alkalommal a legaktuálisabb pedagógiai kérdésekről hosszabb elnöki megnyitót tartott.

Vallásos estély volt advent harmadik vasárnapján a Kossuth-utcai templomban, amikor is Siposs Imre szép imádsága után Kocsis János templomegyesületi titkár mondott tartalmas adventi tanítást. Berey Barnabás th. énekszólója, Peleskey Sándor szenior szavalata hozzájárult az estély sikeréhez.

Pályázat alatt a felsőmérari lelkészi állás. Lejár 1924 január 7-én, a kérvényeket Cziáky Endre espereshez Felsődobszára kell küldeni.

Gazdasági ismétlő iskola a kollégiumban. Régóta érezte hiányát a debreczeni református tanítóképzőintézet a gazdasági ismétlő iskolának, amelyet a rendtartás értelmében a gyakorló iskolával kapcsolatban már évekket ezelőtt fel kellett volna állítani. De a nehéz, alig legyőzhető akadályok miatt a felállítás ügye mindig megakadt. Végre hosszas utánjárás után folyó évi október hó 23-án, egyelőre egy osztállyal, 18 növendékkel, megnyílt a gazdasági ismétlő iskola, amelyben heti 5 órán a közismereti és gazdasági tárgyakat részben a tanítóképzőintézeti tanárok, részben a gyakorlóiskolai tanítók látják el. A tanítóképzőintézeti növendékek pedig felváltva hospitálnak. Eddig a tanítójelöltek csak a mindennapi iskolában való tanításra készítették el, most pedig alkalmuk van megismerkedni a gazdasági ismétlő iskolában követendő tanítási eljárásmóddal is. A gazdasági ismétlő iskola megnyílt közelebb hozta a tanítóképzőintézeti tanárkört azon másik fontos célhoz is, hogy végre megszerveztessék a tanítóképzőintézettel kapcsolatosan az ifjúsági egyesület, amelyben megtanulnak a leendő tanítók az ilyen egyesületek szervezése és vezetése körül követendő eljárásokat.

Apró füzetek. 1. szám. *Dr. Baltazár Dezső*, A kálvinizmus és az államélet. — 2. szám *Dr. Ravasz László*, A magyar vallás. — 3. szám. *Gyűlvézi István*, Báránybőrbe bujt farkasok (adventisták és spirítiszták ellen). — 4. szám. *Dr. Erdős Károly*, A kálvinizmus és a magyar lélek. — 5. szám. *Dr. Erdős Károly*, Méliusz üzenete. A 3. szám ára 150 K, a többie 100 korona. Megrendelhető az Apró füzetek szerkesztőségénél Debreczen Kollégium.

Haszonbérbeadás.

Tiszadada község határában fekvő, a debreczeni református kollégium tulajdonát képező 753 és 1265 kat. hold területű ingatlanok 1924 február 1-ig beadandó zart ajánlatok alapján megtartandó versenytárgyaláson haszonbérbe fognak adni. A pályázati feltételeket a személyesen jelentkezőknek megállapított díj ellenében kiadja a kollégium gazdasági hivatala. Ezt a hirt azzal a kérelemmel közöljük lapunkban, hogy a nt. lelkész urak azokat, akikről feltehetik, hogy a bérbevételre reflektálnak, méltóztassanak erről értesíteni.

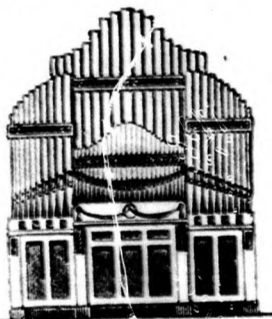
Pályázat.

A derecskei egyház segéd lelkipásztort keres. Bővebb felvilágosítással a lelkipásztor szolgál

Fittler Sándor

orgona- és
orgonasípkészítő
vállalata

Erzsébetfalva (Budapest mellett), Erzsébet-u. 23.

Készít elsőrangú gépezetes és legnyomású, tartós, nemeshangú

új orgonákat

művészi kivitelben. — Hadicélokra elrekvirált és egyéb

orgonasípok

speciális készítése és szállítása.

Változtatja régi orgona és legnyomású rendszerre való átalakítását, kibővítést, javítását, tisztítását és szakszerű újra hangolását, valamint

orgonák évi jókarban tartását.

Villamos fűjtató berendezések készítése.

Harmoniumok és zongorák bármilyen javítása és hangolása szakszerű kivitelben. — Minden munkaért jótállást vállalok. — Felvilágosítással, tervzettel és költségvetéssel kívánatra készséggel szolgálok. — Munkám szakszerű végzését és pontosságát több egyház ajánlólevelével tudom igazolni.

ALAPÍTOTT 1910-BEN

Másolat) **FITTLER SÁNDOR**

orgona- és orgonasíp-készítő vállalatának, Erzsébetfalva.

A Károlyi Református Egyház orgonájának hadicélokra elrekvirált sípjait és orgonák tökéletes átjavításának, tisztításának és hangolásának elkészítő és rendbehozó munkát tart az Ön cégére bízunk s Ön a munkálatokat mindnyájunk melegezésére, szép n. jutányosan és jól végezte el, ezért céget az orgona-építő egyházaknak jó lélekkel ajánlom. Károlyi, 1923 szeptember 20. **Török Vince** református lelkész.

Nélkülözhetetlen minden gyermeknek!

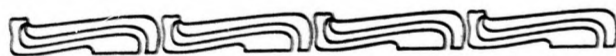
A bibliai kvartet játék

tartalmaz 48 lapot, mindegyiken 4 bibliai mondással. Minden mondás 4 lapon négyszer van meg, de mindig egy másik van legfelöl bekeretezve. Ha játék közben a négy ilyen összetartozó lap összekerül, ez egy kvartetet jelent s kikerül a játékból. Akinek a játék végén a legtöbb kvartetje van, az a nyertes.

A lapokat egyenletesen kiosztjuk. A kezdő, miután az esetleges kvarteteket már félrerakta, valamelyik társától kér egy lapot. Azt, amelyik éppen hiányzik a kvartethez. Pl. kérem a Mózes könyvéből azt az igét, hogy: „Kezdetben teremté az Isten az eget és a földet”. Meg van írva Mózes első könyve, első részének első versében. Az elmondásnak a hely megjelölésének pontosan s később már kívülről mondva kell törtennie. Ha az illetőnél ez az ige bekeretezve megvan, odaadja s az első tovább kér akár ismét tőle, akár egy másvalakitől. Ha valakinél a kért mondás nincs meg, ő reá száll a további kérdés joga. A játék végső célja a 48 szép bibliai mondás pontos megtanulása.

Ezen igazán hasznos és tanulságos bibliai játékot a homburgi magyar keresztyén misszió adta ki igen csinos és szép kivitelben.

Ára K 1000.— Kizárólag csak nálunk kapható.

32° (legkisebb alak)

Diszkötésű Zsoltárok megjelentek.

Rendkívül csinos, izléses és szép kivitelben, valódi arany metszéssel a következő kötetek kaphatók:

Csontkötés	tokban	Alapár	K 20.—
Valódi bőrkötés	„	„	K 25.—
Párnázott vászon	„	„	K 12.—
Diszvászon	hajlítható	„	K 8.—

Szorozatszám e héten 1800.

Méliusz könyvkereskedés Debreczen.

A DEBRECENI
PROTESTÁNS LAP

1924. ÉVI

(NEGYVENNEGYEDIK ÉVFOLYAM)

TARTALOM-JEGYZÉKE

